Ko'zi ojiz o'quvchilar xarakterining o'ziga xos psixologik xususiyatlari

Boqijonov Rasuljon Ravshanjon o'g'li
Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedogogika universtitedi tayanch doktoranti

Annotatsiya

Dunyoda tug'ilgan har bir chaqaloq dunyoni eshitish, ko'rish va teginish orqali idrok etadi. Afsuski, har bir chaqaloqqa tabiat ma'qul kelmaydi va ba'zida bola qandaydir qonunbuzarlik bilan tug'iladi. Vizual nuqsonlari bo'lgan bolalar dunyoni butunlay boshqacha tarzda ko'rishadi va ularning tarbiyasi va rivojlanishi o'ziga xos xususiyatlarga ega. Bunday bolani to'g'ri tarbiyalash uning rivojlanishi, keyinchalik maktabda va keyingi hayotda moslashishi uchun juda muhimdir. Ko'rish nuqsoni bo'lgan bolalar rivojlanishi haqida nimalarni bilishingiz kerak? Shular haqida ush bu maqola orqali javob topishga harakat qilamiz.

Kalit so'zlar

Ko'rish qobiliyati past,sensor,xususiyat,psixologik omillar,ko'zi ojizlikning kelib chiqish sabablari.

Annotation

Every baby born in the world perceives the world through hearing, sight and touch. Unfortunately, nature does not approve of every baby, and sometimes the child is born with some kind of violation. Children with visual impairments see the world in a completely different way, and their upbringing and development have their own characteristics. The correct upbringing of such a child is very important for its development, adaptation later in school and in later life. What do you need to know about the development of children with visual impairment? About these ush we will try to find answers through this article.

Keywords

low vision,sensor,feature,psychological factors, causes of the origin of blindness

Аннотация

Каждый ребенок, рожденный в мире, воспринимает мир через слух, зрение и осязание. К сожалению, не каждому малышу по душе природа, и иногда ребенок рождается с каким-то нарушением. Дети с нарушениями зрения видят мир совершенно по-другому, а их воспитание и развитие имеют свои особенности. Правильное воспитание такого ребенка очень важно для его развития, адаптации позже в школе и в дальнейшей жизни. Что нужно знать о развитии детей с нарушениями зрения? О них мы постараемся найти ответы в этой статье.

Ключевые слова

слабое зрение,сенсорное восприятие,черта характера, психологические факторы, причины слепоты

KIRISH

Ma'lumki, ko'rish qobiliyati past bo'lgan bolalar atrofdagi dunyoni bilib olishadi **teginish va eshitish orqali**, asosan. Natijada, ularning dunyo haqidagi g'oyasi bolalarni ko'rishga qaraganda boshqacha shakllanadi. Sensorli tasvirlarning sifati va tuzilishi ham har xil. Masalan, bolalar qushni yoki transport vositasini tashqi belgilari bilan emas, balki tovushlar orqali taniydilar. Shu sababli, bunday muammolarga ega bolalarni tarbiyalashda asosiy fikrlardan biri ***turli xil tovushlarga e'tibor qaratish***... Bunday bolalar hayotida mutaxassislarning ishtiroki ularning normal rivojlanishi uchun tarbiyaning majburiy qismidir.

Ko'rish nuqsoni bo'lgan bolalarni o'rgatish xususiyatlari qanday?

- Ko'zni qisqartirish nafaqat atrofdagi dunyoni o'rganish jarayoniga, balki ta'sir qiladi ***nutqni, bolaning tasavvurini va uning xotirasini rivojlantirish bo'yicha***... Ko'rish nuqsoni bo'lgan bolalar, ko'pincha so'zlar va haqiqiy narsalar o'rtasidagi munosabatlar yomonligini hisobga olib, so'zlarni to'g'ri tushuna olmaydilar. Shuning uchun, nutq terapevtining yordamisiz qilish juda qiyin.
- ***Jismoniy faoliyat*** - davolash va rivojlanishning muhim tarkibiy qismi. Aynan shu narsa, ko'rishni rag'batlantirish, mushaklarni kuchaytirish, harakatni muvofiqlashtirishni rivojlantirish va zarur ko'nikmalarni o'rgatish uchun zarur bo'lgan ochiq o'yinlar. Albatta, teskari ta'sirga yo'l qo'ymaslik uchun faqat oftalmologning tavsiyalarini va chaqaloqning tashxisini hisobga olgan holda.
- ***Kosmosda to'g'ri yo'nalishni o'rgatganingizga ishonch hosil qiling*** muayyan vazifalarni / mashqlarni bajarish orqali.
- Bolaga biron bir harakatni o'rgatishda, u ***ko'p marta takrorlang*** uni amalga oshirish avtomatizmga kelguniga qadar. O'rganish so'zlar va sharhlar bilan birga keladi, shunda chaqaloq aniq nima uchun va nima uchun qilayotganini tushunadi.

- O'yinchoqlarga kelsak - ular bo'lishi kerak ***katta va albatta yorqin*** (zaharli emas yorqin). Musiqiy o'yinchoqlar va teginish hissiyotlarini rag'batlantirish uchun mo'ljallangan narsalar haqida unutmaslik tavsiya etiladi.
- Oila ichida ***ota-onalar bolani uy ishlarini bajarishga jalb qilishlari kerak***... Siz bolaning ko'rish qobiliyatiga ega bo'lmagan bolalar bilan muloqotini cheklamasligingiz kerak.

Barcha bolalar maktabga ham, maktabgacha ta'limga ham muhtoj. Va ko'rish qobiliyati past bo'lgan bolalar - in maxsus ta'lim... Albatta, agar buzilishlar juda jiddiy bo'lmasa, u holda bola odatdagi bolalar bog'chasida (maktabda) o'qishi mumkin, qoida tariqasida - ko'rishni to'g'rilash uchun ko'zoynak yoki kontakt linzalardan foydalanish. Turli xil noxush holatlarni oldini olish uchun, boshqa bolalar ko'rish qobiliyati cheklangan bolaning sog'lig'i haqida xabardor bo'lishlari kerak.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA METODOLOGIYASI

Logopediyadagi mavjud izlanishlar asosan ko‘rishida chuqur nuqsoni bor bolalarning talaffuzidagi nuqsonlariga bag‘ishlangan (M.Ye.Xvatsev, S.L.Shapiro, A.D.Shipilo, S.V.YAxontova). faqat 60-70 yillarda logopediyada nutq kamchiliklarini sistemali ravishda o‘rganishning rivojlanishi bilan (R.Ye.Levina, V.K.Orfinskaya) ko‘r va zaif ko‘ruvchi bolalar nutqining nafaqat tovushlar talaffuzidagi, balki nutqning rivojlanishidagi kamchiliklarni aniqlashga doir izlanishlar paydo bo‘ldi. Bu ona tilini o‘qitish metodikasi bo‘yicha mutaxasislar va logopedlar ishlaridir (O.L.Jilsova, S.L.Korobko, N.S.Kostyuchyak, N.A.Krilova, T.P.Sviridyuk). Masalan, S.L.Korobko nutqi to‘liq, rivojlanmagan zaif ko‘ruvchi bolalarning kattagina guruhini ajratdi. Hozirgi vaqda ko‘r va zaif ko‘ruvchi bolalardagi nutq kamchiligi murakkab nuqson yekanligi hamda nutq va ko‘rish faoliyatining sustligining o‘zaro bog‘liqligi nazariy va amaliy izlanishlarda isbotlangan.

MUHOKAMA

Nima uchun bolani ixtisoslashtirilgan bolalar bog'chasiga berish yaxshiroq?

Bunday bolalar bog'chalarida bolalarning ta'lim olishi va rivojlanishi sodir bo'ladi kasallikning xususiyatlarini hisobga olgan holda.

Ixtisoslashgan bolalar bog'chasida bola hamma narsani oladi unga normal rivojlanish uchun nima kerak (nafaqat bilim, balki tegishli davolanish ham).

Ushbu bog'larda oddiy bog'larga qaraganda kamroq guruhlar mavjud.- taxminan 8-15 kishi. Ya'ni, bolalarga ko'proq e'tibor qaratiladi.

Bolalarni bolalar bog'chalarida o'qitish uchun foydalaning maxsus uskunalar va texnikalar.

Ko'zi ojiz bolalar guruhida hech kim bolani masxara qilmaydi - ya'ni bolaning o'zini o'zi qadrlashi tushmaydi. O'qing: Agar bolangiz maktabda bezorilik qilsa nima qilish kerak.

Ixtisoslashgan bog'lardan tashqari, ular ham bor maxsus bolalar ko'rishni tuzatish markazlari... Ularning yordami bilan ota-onalar ko'rish qobiliyati cheklangan bolani o'rganish va rivojlantirish muammolarini engish osonroq bo'ladi.

XULOSA

Ko‘rish qobiliyati buzilgan bolalarni o‘qitish va tarbiyalash masalalari bilan tiflopedagogika (yunoncha «typhlos» – ko‘r) – korreksion pedagogika (defektologiya)ning yana bir sohasi shug‘ullanadi. Ko‘rish qobiliyati buzilgan bolalar bilan ish olib borayotgan o‘qituvchi korreksion ishlarning o‘ziga xos jihatlarini bilishi zarur. Refraksiyasi anomaliyali bolalar tuzatuvchi ko‘zoynak taqishlari kerak. Lekin ko‘zoynak taqishda bolalar pedagogning ularga diqqat bilan munosabatda bo‘lishlariga muhtojlik sezadilar. Maktabda va uyda o‘quv ishlarini bajarishda sanitar-gigiyenik talablarga amal qilish lozim. Ko‘rishida nuqsoni bo‘lgan bola uchun ish o‘rni to‘g‘ri va yetarlicha yoritilgan bo‘lishi kerak. Bunday bola deraza yonidagi birinchi yoki ikkinchi qatorga o‘tkazilishi kerak. Yaqinni ko‘radigan bola ham doskaga yaqinroq birinchi yoki ikkinchi partaga o‘tkazilishi zarur. Uzoqni ko‘radigan bola esa, aksincha, doskadan uzoqroqqa oxirgi partaga o‘tkazilishi talab etiladi. O‘qituvchi o‘quvchining doska, jadval va xaritadagi o‘quv materiallarini qabul qilishi va tushunishini nazorat qilib borishi kerak. Anomal refleksiyali bolalarda ko‘zi charchashi ko‘p kuzatiladi. Shuning uchun dars paytida ularga ko‘rish ishlarini boshqa turdagi ishlar uyg‘unlashtirib berishi zarur. Anomal refleksiyali bola 10-15 minut davomida intensiv ko‘rish ishlarini bajargandan keyin bir necha minut uzoqqa (doska yoki derazaga) qarashi kerak, bu ko‘rish charchog‘ining bartaraf etilishiga yordam beradi. Ko‘rish qobiliyati ancha og‘ir bo‘lgan – ko‘r va yomon ko‘radigan bolalarni o‘qitish maxsus ta‘lim muassasalarida amalga oshiriladi. Ba‘zan ko‘rish qobiliyati og‘ir buzilgan bolalar ommaviy umumiy o‘rta ta‘lim maktablariga qabul qilinadilar. Bunday vaziyatda anomal bolalar uchun maxsus sharoitlarni yaratish zaruriyati yuzaga keladi. O‘z sinflarida og‘ir ko‘rish qobiliyati buzilgan bola bo‘lgan o‘qituvchilar bolaga differensial yondashuv asosida munosabatda bo‘lishlari zarur. Buning uchun sinfdagi o‘quvchilarning soni 15 nafardan oshmasligi, sinf xonasi yaxshi yoritilgan, ko‘rish qobiliyatida nuqsoni bo‘lgan bolaning ish o‘rni esa ko‘shimcha yoritilgan bo‘lishi kerak. O‘quv-tarbiyaviy ishlar jarayonida o‘qituvchining nutqi katta ahamiyatga ega bo‘ladi. Uning nutqi aniq, tushunarli, ifodali bo‘lishi zarur. O‘qituvchi o‘zining har bir harakati mohiyatini so‘z yordamida sharhlab borishi, Sinfida ko‘r yoki yomon ko‘radigan bola bo‘lgan o‘qituvchi ularning individual xususiyatlari va imkoniyatlarini bilishi, ular normal ko‘radigan tengdoshlaridan farq qilishlarini yaxshi anglashi maqsadga muvofiqdir.

REFERENCES

1. Natorp P, Sosialnaya pedagogika. SPb., 1911.

2. Novoye v refleksologii i fiziologii nervnoy sistemы /Pod red. V. M. Bextereva. L.; M., 1925.

3. Pavlov I. P. Dvadsatiletniy opыt obyektivnogo izucheniya vыsshey nervnoy deyatelnosti (povedeniya) jivotnыx.—Poli. sobr. soch. M.; L., 1951, t. 3.

4. Petrova A. Ye. Deti-primitivы.—V kn.: Voprosы pedologii i detskoy psixonevrologii /Pod red. M. O. Gurevicha. M., 1925.

5. Programmы vspomogatelnoy shkolы (dlya umstvenno otstalыx detey). M.; L., 1927.

6. Protopopov V. P, Refleksologiya i pedagogika.—V kn.: Ukrainskiy vesnik refleksologii i eksperimentalnoy pedagogiki. Xarkov, 1925. № 2.

7. Protopopov V. P. Materialы k izucheniyu fiziologii reaksii sosredotocheniya (vnimaniya) i gipnoidnыx sostoyaniy.—V kn.: Ukrainskiy vesnik refleksologii i eksperimentalnoy pedagogiki. Xarkov, 1925. № 1.

8. Psixologiya i marksizm. M., L., 1925.

9. Rau N. A. Doshkolnoye vospitaniye gluxonemыx.—V kn.: Puti vospitaniya fizicheski defektivnogo rebenka /Pod red. S. S. Tizanova, P. P. Pochapina. M., 1926

WORDLY
KNOWLEDGE